

700

BUDAPESTI ÉPÍTŐMESTEREK, KÖMIVES-, KŐFARAGÓ- ÉS ÁCSMESTEREK
IPARTESTÜLETE

1913 **KÖZLEMÉNYEK** 1913

KIADJA AZ IPARTESTÜLET, BUDAPEST, VIII., NÉMET-UTCA 22. SZ.
IX. ÉVFOLYAM.

232-9.
SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ:

MÁJUS
8.

Dr. ERŐS SÁNDOR UDVARI ÉPÍTŐMESTER, IPARTEST. ALELNÖK

Telefonszámaink :

Telefonunk József 12-39,
a budapesti építőmesterek szövetségeé József 11-90,
a Magyar Építőiparosok Országos Szövetségeé József 1-66,
a Magyar Építőmesterek Egyesületeé 75-12,
az Anyagtermelő Szövetkezeté 179-29 és 119-04,
a Munkaközvetítőé József 12-57.

Figyelmeztetés.

A „Közlemények“ az ipartestületnek közlönye, melyet minden tagnak ingyen megküld és melyben a tagoknak mindazokat a tudnivalókat tudomásukra hozza, melyeket a tagoknak az ipartestülethez való viszonyukban tudniok kell. Ezért a tagok érdekében van, hogy a Közleményeket elolvassák és magukat a közöltekhez tartsák, mert más közléseket az ipartestület nem ad ki.

Rendkívüli közgyűlést hívott össze az ipartestület f. hó 4-kére az ipartestület helyiségébe az alapszabály módosítása végett. A közgyűlést Klenovits Antal ipartestületi elnök nyitotta meg, megállapította, hogy a meghívó kellő időben elküldetett minden egyes tagnak s hogy a tagok határozatképes számban jelentek meg. Előadja elnök, hogy a közgyűlés egyedüli tárgya az alapszabály módosítása, melyet a főjegyző fog ismertetni. Zolnay István tekintettel a tárgy fontosságára, halasztó indítványt tett, mivel a tagok nem jelentek meg oly nagy számban, minőnek jelenléte ilyen életbevágó kérdés elhatározásánál kívánatos volna. Dr. Erős Sándor szerint az ügy teljesen elő van készítve, mindenki tudja, miről van szó, tehát akár elfogadja az alapszabály módosítását, akár ellenzi,

Jakabffy Ferenc megboldogult elnökünknek, Gárdos Aladár szobrászművész által készített plakettje az ipartestületben kapható. Ára 5 kor. A jövedelem az ipartestület segítőalapja javára fordíttatik.

előadhatja véleményét s a többség eldöntheti az ügyet. Az elnapolást tehát ellenzi. *Simon Ferenc, Német Vilmos és Stultz Ferenc, Seile János, Berényi Ignác, Szegő Jenő* és mások *Zolnai* halasztási indítványa mellett szólalnak fel és a közgyűlés összehívását kifogásolják, mert nem külön meghívó-jegyekkel történt, hanem a testület hivatalos Közleményein. *Koch Károly* szerint a közgyűlés összehívása szabályszerű volt és tiltakozik a tagoknak terrorizálása ellen. *Báthory István* látva, hogy aránylag kevés ipartestületi tag jelent meg és ezek közül is nagy számmal vannak, kik a külön meghívó szétküldésének mellőzését sérelmesnek találják, azt indítványozza, hogy a közgyűlés halasztassék el. *Dr. Kálmán László* iparhatósági biztos kéri a közgyűlést, hogy az alapszabály kérdésében ne szavazzon; mert ha kétely fér a mai közgyűlés alapszabályszerű összehívásához, akkor inkább bizassék meg az elnökség a tárgy fontosságára való tekintettel egy újabb közgyűlés összehívásával, hogy később ne lehessen a tagdíj emelését azzal kifogásolni, hogy azt csak néhány tag szavazta meg. Mire elnök a közgyűlést az előjáróság által meghatározandó időre elhalasztotta.

□ □

Előjárósági ülés. Az előjáróság f. hó 6-án ülést tartott *Klenovits Antal* ipartestületi elnök elnöklésével.

Napirend előtt *Horváth József* alelnök jelentette, hogy e hó 4-én, mint az Ipartestület képviselője, résztvett az Országos Ipar-egyesület közgyűlésén.

Ugyancsak napirend előtt *dr. Erős Sándor* alelnök szóvá tette az „Az Est” című lap május 6-iki számában az ipartestület rendkívüli közgyűléséről megjelent, ferdítéseket és valótlanosságokat tartalmazó célzatos cikkét. Indítványozta, hogy az előjáróság helytelenítse és rosszalását fejezze ki azon tagok eljárása fölött, akik az ipartestület kebelében fölmerülő nézeteltérésekről valótlan közléseket tesznek közzé és az ipartestületet a nagyközönség előtt lealacsonyítják. Az előjáróság *dr. Erős Sándor* indítványát egyhangulag elfogadta.

Elnök indítványára elhatározta az előjáróság a hivatalhelyiség újrafestését. A munkával *Hauswirth Ödönt* bizta meg.

Elnök előterjesztésére az előjáróság az ipartestület hivatalos idejét megváltoztatta, egyhuzamban d. e. 8-tól d. u. 2 óráig állapította meg visszavonásig. Szombaton azonban a hivatal délután 4—7 óráig is nyitva tartatik.

□ □

Az előljároság letárgyalta és elfogadta a kiküldött bizottság előterjesztését az építő-ipari törvénytervezetről. A kereskedelmi minisztériumhoz föl fogják terjeszteni.

Elnök indítványára az alapszabályba, módosítása kapcsán fölvetetni határozatott, hogy az ipartestület „Közlemények“ címmel hivatalos értesítést ad ki, melyet minden egyes tagnak ingyen megküld és ebben a tagok tudomására hozandó minden értesítését közli. Ebben tételnek ki a közgyűlésre szóló meghívók is. Dr. Erős Sándor alelnök indítványára kimondta az előljároság, hogy addig is, míg ez a rendelkezés az alapszabályba fel fog vetetni, az ipartestület minden közlendő dolgát a „Közlemények“-ben fogja a tagoknak tudtul adni.

Dr. Erős Sándor alelnök jelentést tett a néhai *Jakabffy* Ferenc diszsirhelye után fizetett összeg visszafizetése iránt a fővárosi tanácsnál tett eljárása eredményéről. A tanács a sirhely árának felét elengedte. Az előljároság a jelentést meglelégedéssel vette tudomásul és dr. Erős-nek eljárásáért köszönetet szavazott.

A nyári hónapokra az előljároság üléseit felfüggesztette s a sürgős fontos ügyek elintézésével az előljároságot bizta meg.

□ □

□ □

Az ipartestület hivatalos óráit f. hó 13-ától kezdve megváltoztatja. Ezen időtől kezdve az iroda hétköznapokon egyhuzamban reggel 8 órától d. u. 2 óráig, szombaton ezenfölül d. u. 4—7 óráig a felek részére nyitva lesz. Vasárnap hivatal nincs, ünnepen nyitva lesz d. e. 9—11 óráig.

Munkakönyveket szerdán d. u. 2 óráig lehet bejelenteni.

Tanoncszerződéseket csak hétfőn, kedden, pénteken és szombaton lehet kötni.

Munkakönyveket pedig csak hétfőn, kedden és szombaton állít ki az iroda.

□ □

□ □

Az alkalmazottak után kivetendő adó. Az adófelügyelőség összeíró iveket küldött a tagoknak azzal az utasítással, hogy azokon összes alkalmazottaikat a lakásaik szerint kerületenként írják össze. A napi és heti bér mellett alkalmazottak kivételével a havi fizetések adóját a tagokra mint munkaadókra fogják kivetni. Ez a kivetés, amellet hogy legnagyobb igazságtalanság,

rendesen oly későn is jön, hogy a munkaadó oly alkalmazott után tartozik adót fizetni, ki már régen nincsen nála, kiről azt sem tudja, hogy hol van, nem hogy az utána fizetett adót rajta megvehesse. Azért igen fontos a tagoknak, és figyelmüket erre külön is felhívjuk, hogy a most bejelentendő *alkalmazottakat, amint az alkalmazásból kilépnek, az adófelügyelőségnél azonnal jelentsék ki*; mert különben igen súlyos terhet vesznek szükségtelenül nyakukba, melyet kis gondossággal elkerülhetnek.

□ □

□ □

A betegségélyző járulékok újabb megállapítása. Az Országos Munkásbetegségélyző és Balesetbiztosító Pénztár, amint azt a tagokkal is közölte, elrendelte, hogy a betegségélyzési járulékok ezentúl mindig egy teljes naptári hónapra rovassanak ki. Az alkalmazottak után a betegségélyző járulékot folyó évi március hó 30-tól kezdődőleg az alanti járuléktáblázat szerint napokra, illetve egy teljes naptári hónapra (mindig a hó első napjától az utolsó napig) veti ki.

Nap	Napi bérosztályok							
	I. f	II. f	III. f	IV. K	V. K	VI. K	VII. K	VII. K
1	5	7	9	13	15	0·19	0·21	0·25
2	9	11	17	23	29	0·35	0·41	0·47
3	11	15	25	33	43	0·51	0·61	0·69
4	16	22	34	46	58	0·60	0·82	0·94
5	18	26	42	56	72	0·86	1·02	1·16
6	22	30	50	66	86	1·02	1·22	1·38
7	24	34	56	76	98	1·18	1·40	1·60

Megjegyezzük, hogy ezen kivetés a 7. 14. 21. és 28. napokra az eddig megállapítottakkal megegyez, azonban a nem teljes hetekre kivetett járulékok emelést foglalnak magukban.

□ □

□ □

Ujabbban iparendedélyt nyertek:

Építőmesterek:

Benes Viktor Lajos, VII., Király-u. 108.

Halász István, VII., Angol-u. 23.

Ivankievitz Győző Antal, IV., Váci-u. 56.

Kenessey István, III., Ürömi-u. 22.

Schmidt Márton (Heinrich és Schmidt cég) I., Hidvég-u. 4.

A piaci árakat kutató bizottság jelentése 1913. május elején.

a) *Anyagárak:*

		Korona
1. Községes tömör faltégla, lerakással, behordással, a törés betudásával, ...	100 drbként	5.20
2. Üreges téglá	100 "	6.80
3. Stero téglá	"	—20
4. Bazalt téglá	"	—30
5. Keramiai téglá	"	—42
6. Travers orrtégla	"	—12
7. Padlásburkoló téglá 3 cm. vastag	"	—06
8. Reform válaszfaltégla	"	—10
9. Tetőcserép apatini	"	—043
10. " " ujlaki	"	—046
11. Tetőcserép hornyolt francia	"	—10
12. Szárazon sajtolt sárga disztégla 1/1	"	—28
13. " " " " 1/2	"	—18
14. " " " " 1/4	"	—12
15. " " " " vörös v. májszinű 1/1	"	—35
16. " " " " " 1/2	"	—22
17. " " " " " 1/4	"	—14
18. Keresztmetszetű sárga téglá	"	—15
19. " " tarka	"	—12
20. Égetett mész 100 kg.		4.—
21. Oltott " pr. m ³		33.—
22. " " 1 láda		2.20
23. " " 1 vödör (pitli)		—80
24. Műhabarcs (pesti oldal) pr. m ³		16.—
25. " (budai oldal) pr. m ³		17.—
26. " " 1 láda		1.20
27. " " 1 vödör		—40
28. Bányahomok (pesti oldal) 1 fuvar (1.5 m ³)		9.—
29. " (budai oldal) 1 " (1.5 m ³)		10.—
30. " " 1 láda		—60
31. " " 1 vödör		—25
32. Dunahomok pr. m ³		8.—
33. Románcement (1 zsák 80 kg.)	pr. kg.	—045
34. Portlandcement (1 zsák 50 kg.)	" "	—08
35. Románcement-habarcs (1:3)	1 láda	1.40
36. Portlandcement-habarcs (1:4)	1 "	2.30
37. Stukkatur gipsz	pr. kg.	—08
38. Duna kavics	pr. m ³	8.—
39. " " 1 láda		1.—
40. Zúzott kavics	pr. m ³	11.—
41. " " 1 láda		1.50
42. 1 fuvar (2 lovas) állványfa vagy szerszám úgy a pesti, mint a budai oldalon a város belterületén		10.—
43. 1 fuvar, mint 42. tétel, de egyik partról a másikra		12.—
44. 1 cariotta (1 lovas) napi díja		16.—
45. Egy 2 lovas fuvar napi díja		26.—

A piaci árakat kutató bizottság jelentése 1913 május elején.

b) Munkabérek óránként:

	Korona
46. 1 építő-munkavezető fizetése, beleértve a betegpénztári járulék s a balesetbiztosítási díj fizetését	2.—
47. 1 építő-segédmunkavezető, különben m. 46. tétel	1.40
48. 1 falazó kőműves	—90
49. 1 diszvakoló kőműves	1.10
50. 1 fehérmunkás	1.30
51. 1 kőműves a lógó állványon	1.36
52. 1 állásoló munkavezető	1.10
53. 1 állásoló munkás	—70
54. 1 habarcskeverő munkás	—65
55. 1 férfi napszámos	—55
56. 1 fiú	—40
57. 1 női napszámos	—36
58. 1 kőműves tanonc	—60
59. A rendes munkaidőn túl, vagy az előtt 1—2 órával, valamint vasár- és ünnepnapokon teljesített munkáért fenti bérek 30%-al emelkednek. Éjjeli munkáért a kétszeres óradíj számítandó.	
60. A munkagépek és függőállványok használatáért, azoknak különfélesége szerint külön díj fizetendő.	
61. Az állványok és kézi szerszámok használatáért a fuvarozási költségeken kívül a béreknek 10%-a jár. Kőfejsze, véső, ékek, sulykok kölcsöndíjja naponként és darabonként	kor. —30
62. Benzinlámpa kölcsöndíjja (benzinnel együtt) óránként	—25
63. Kokszkosár „ „ naponként	—70
64. Javítási munkálatoknál a munkások azon ideje, melyet a munkahelyre való menéssel, vagy a mesterhez való visszajövetelre, vagy egyes anyagok és szerszámok hozatalára fordítanak, fenti egységekkel számítandók.	
65. Villamos, vagy más forgalmi eszköz költsége, hid- vagy alaguti vám és egyéb külön kiadások felszámítandók.	

c) Falazó-, illetőleg vakoló-munkák elkészítése:

66. <i>Effektív-(tömör)-falazat</i> I. rendű jól kiégetett, mézsmentes téglából, fehérmészhabarcsba rakva állványozással együtt, a földszinten pr. m ³	29.50
67. Emeletenként a többletár	pr. m ³ 1.—
68. <i>Padlásfalazatnál</i> a többletár az utolsó emeleti falazat árán felül pr. m ³	3.—
69. Románcementhabarcsba rakott falazat (keverési arány 1 : 3) egységára fehérmészhabarcsba rakott falazaténál magasabb	pr. m ³ 3.50
70. Portlandcementhabarcsba rakott falazat (keverési arány 1 : 4) egységára a fehérmészhabarcsba rakott falazaténál magasabb	pr. m ³ 10.—
71. Sima falvakolás fehérmészhabarccsal, állványozással együtt pr. m ²	1.—
72. Mennyezetvakolás, különben mint 71. sz. tétel alatt	pr. m ² 1.70
73. Egyszeri nádazás minden anyaggal és állványozással együtt pr. m ²	2.—
74. Kétszeri fal- vagy mennyezetmeszelés	pr. m ² —12